

מז:

עין משפט
נר מצוה

שְׁלִישָׁה מִיָּנִין פֶּרֶק שְׁשִׁי נזיר

מסורת הש"ס

(א) ולקמן ט: נח. א. (ב) ש"ך
(ג) פ"א. (ד) ל"ל דהקפסה
(ה) דמורה. (ו) ל"ל ולא.

הגהות הב"ח

(א) נח' לא חללנו שבעת
צמור ופשתים ידורו וי
רעם: (ב) רש' ידור וי
נחב וי' דלא תקיפו סאת
תיל' וינבא את נחמק
דשע' חמור היד' (אח"כ)
מיה וירא וכו': (ג) רד"ר
ורבנא וי' רב' דכסאיה גיב
אמ' סאת' למח' דשע' נ
ילף מנדרים וקט' למח' י
יל' דה' מנדרים: (ד)
אמנא דוקא גרילס אלב
כסא' ל' דמין דרביה כון
מכוב' מנע' וימור' חמור
ספי' דלא ימ' עשה גרילס
מנדר' דרחה י' דכסא':

הגהות מהר"ב

[illegible]

כפצ וקנו ה"א. דהאי דכתיב ראש
ע דכתיב וגילת את כל שער ודחי לא
ראשכס ומשמע נמי מדכתיב לא תקיפו
ש שמה הקפה אבל עדיין לא מצינו

דבֿחער הייז להי כחז רחמנא זקנו
למחיל ליה מפאת זקנס לא גילתו
דכחבי ציה סחמחא וגיולתא דהיינו
דחמער: (א) ורבען באי ראשון מאי דרשי
ציבא. ואי קסאי ר"א נמי זקנו מאי
דרשי ציה ים להסיי דלשיג' דרשי
ראשון ראשון וגמרא (א) גיורא שוין גמור
לומר דעשה דמי את לא מעשה זקנו
נמי אינטרין למיגמר מכהניס דאי

דמותה את לא תעשה דמיון שכן יש
היכלן אימרוך נמי ונקונו לאמרו
גארסון לקמן ור"א דאס עשו ודמי
ליקן אלה ודמי אמיר לא ליעין דאסי
הים כו' בדמפרס לקמן נפרק ש
א דאס עשו ודמי לא תעשה מליל.
ונקנו דהשחתת וקן אחי ליה עשה
א דהשחתת וקן אלה ליה מנא ליה
ר"א לא אחי ליה עשה דוגילת את כל
שם דהשחתת וקן דלדידיה נפער הוא
ויהיטי ליה אחי ליה עשה נבדיל
אלא תלגנא דנפער מישרת אבל לא
מזורע דמי ליה רלצו דנמיר איכא
אלה ב' ואי מוקנו דכהן מזורע דמותר
קן לא ליעין שכן לאו שאני שיה בכל
קן רמז נמי. נפקא ליה מדמנא כו'.

ו זה בכל אלף במירין ואנשים לא
י שכן אינו שיה בכל וההנים מנזיר לא
ר לא יעבור [ובס] עשה גידול פרע
יפוק עשה מראשו דלכ"כ למיפקר מה
היה גידולו לא עשה להכניס ור"ת
ולא בשאר משחיתים כדמאר לעיל:
וזאת תהיה תורה המזרע ראשו מה
ור והא דמניא בתוספתא (במכות פ"ג)
מזות (ד"ב) נמי דקאמר משום ידעו
ור בנאסרו מהם הראש מיייר אלף
אלף להם דמנא בו והראש מותר לכל
ממר דתנבלתו! אינו מותר בכל אדם
וכן נהגו העולם כשמגלחין התיקנות
עין שדי עשה אפילו לא ועשה ור"ת
דלכ"כ ח' [תרץ] מקרא אחרת דלכ"כ
ור הדיקאפ כמו שרנן מעמידין אותו
ראשו לא הורן דיעין דמקור כל הראש
קי קוט לעיל בכפן המזרע ודמי עשה
לאו גרידא דלכ"כ מנא ליה לאוקמיה
לכל בכפן המזרע דלמא לא דמי לאו
ראשו! א"כ ה"ה דעשה המזרע דמי
הוא שיה בכל דנפקא לו מוקט אפילו
ועינן דהקפא כל הראש שמה הקפה
בשי"ט"ס למימר דמוקי ראשו להקפא
שמה הקפה לרומא! דמנא אחרת
דברא דלכ"כ במסכת יבמות (דף ד')
שמה הקפה? דבמסכת ר"י פרק ש
ה דוחה לא תעשה ועשה אכל"ל לר"א
למנא לאו למנחי מיר דלמי ציה מיר
לא שמה הקפה אלף משום דלכ"כ
וכן שיט באלה! ולאו לערר מרריה
ממזר עשה דלמי ציה דלא תעשה
שמה בכל מראשו חקט והכא פשיטא
לאשו דהקפא ראש שמה הקפה ולהכי
קפא כל הראש שמה הקפה מסנרא:
אמר

וְאִי כָתַב רֵאשׁוֹ וְלֹא כָתַב וְקֵנָה הוּא אֲמִינָא
מִשְׁמַע תְּרִי דִּאֲתִי עֵשָׂה וְדָחִי אֶת לֹא תַעֲשֶׂה
וּמִשְׁמַע ⁶דְּהִקְפַת כֹּל הָרֵאשׁ שְׁמָה הִקְפָּה
וְאֲתָכִי בְּתַעַר מִנְלָן לִהְיוֹת כָּתַב רְחֻמָּנָא וְקֵנָה
וְרִ"א ⁷דִּאֲתִי עֵשָׂה וְדָחִי אֶת לֹא תַעֲשֶׂה מְגִלָּה
יִלְיָן מְגִלִּים דְּתֵנִי וְלֹא תִלְכַּשׁ שְׁעֻמָּה ⁸
הָא

מזכיר למחזיק ה"א צדון ה"א
צבאלה אצל לאו דהכסים (א)
גבי הכסים: ומתקשר דלמי
לא תעשה מנה ליה. והא מנה
למיתר מה לגזר כו' ומה
מזכיר (דף נח:) מן המורה:
שבמלא לרבנן דילפי מזרע
דמינא את כל שער ודמי ליה
אי מהשחמת וקן רבנן כיון
שער ולידמי לגמרי את לא
דמיתר מזרע אצל לאו דמי
ודמי ליה לכוליה לאו תעשה
בתקט ורסעתי ואי מרשמי
למיתר מה לגזר שכן ישנו
בתער איכא למיתר ממי דמי
וכדאמר לקמן דפיק שני

שֶׁהַלְוִיָּהּ לְדֹרֹתָא דְּרַחֲמֵי
 חֲרִיטָהּ הִיא לְדֹרֹת מַכְהֵיטִים
 יִמְרָה דְּעֶשֶׂה דְּגִילּוֹת דְּחִי לֹא
 וְזָקָן וְעֶשֶׂה דְּקִדּוּשִׁים [דְּמִיחָא]
 שֶׁנֶּחֱמָה יִמְרָה וְלִבָּן לֹא מְרִי
 ת גִּילּוֹת דְּמִזְרָעֵה הִי דּוֹקָא בְּ
 פִּילּוֹת בִּלְלָה מַעַר וְכֵן אִתְּמַר בְּתָ
 חֵלְשָׁא אֲסוּר בְּחַפְסִים וְהִזְקָן
 יִקְפְּטוּן בְּחַפְסֵי הֵינּוּ כְּעֵין מַעַר
 וְכֵן דְּמִי' אֲסוּר לְמַדְחֵי דְּעֶשֶׂה
 בּוֹת כֹּל מַעֲבִירִין וְהִי מוֹכַחַת
 בְּכָל אֵלֶּם אֲלֵמָה בְּנִיר מִיִּיר
 פִּרְסֵי דְּשִׁפּוּר אִיִּקְרִי כְּעֵין מַעַר
 אֲלֵמָה יִלְמִי מִנְחָשָׁא
 דְּנִחְמָר פִּ"ק דְּקִדּוּשִׁין וְדָה לֹא
 שׁוֹ מִשּׁוֹשׁ נִיר דְּאִיִּכָּה לֹא וְעֶשֶׂה
 נִירָשׁוּ דְּלִיִּיִּה דְּעֶלְמָה לְמַדְחֵי
 וְעֶשֶׂה דְּחִי וְחֵי לֹא הוּא [מְחִי
 דְּחֵי לֹא תַּעֲשֶׂה מִנָּה לֹא וְעֶשֶׂה
 טַעַם לִיה לִרְ"א בְּעֵלְמָה דְּעֶשֶׂה
 יִרְעֵה דְּחֵי לֹא דִּשְׁמַחְתָּה דְּשִׁרְלָה
 דְּעֶשֶׂה דְּגִילּוֹת דְּחֵי לֹא וְהִי
 לְמַעַר דְּרִשְׁשָׁה אֵלֶּם אִיִּי עֵינִין
 הִלְלָה שְׁפִיר אֲטַרְיָךְ רִשְׁשָׁה לֹא
 נִזְרִין [לְקִמָּה דְּחֵי וְסֵא דְּמַעֲרִיק
 בְּכָל הַקְּוִיָּה דְּהִקְפַּת כֹּל הִרְיָה
 בְּלֵאלֵם וְאִתִּי' וְחֵי אִתִּי גִדְלִיִּתִּים
 וְעֵינִין לֹא וְחֵי דְּהִקְפַּת כֹּל הִרְיָה
 יִקְיִין מִנְיָהּ נִחְמָר בִּי דְּפִלְגִיָּה
 וְעֵינִין מִנָּה לִיִּה בְּמִזְרָעֵה דְּחֵי מַעַר
 דְּפִלְגִי רִי' וְחֵי דְּהִקְפַּת כֹּל הִרְיָה
 שׁוֹה בְּכָל וְחֵי יִזְכֵּה מִי לְגִילּוֹת
 דְּקַסְמִיָּה חֲתֻמָּה לִיִּיִּת לְכֵלְמֵי
 יִעֲשֶׂה דְּוָהֵה לֹא תַּעֲשֶׂה גִרְיָה
 דְּבִיעֵי לְמַעַר דְּאִיִּטְרִיךְ קִרָּה
 קוּיָּה דְּפִרְק שְׁנֵי נִזְרִין סִנְרָה

למשמיעין דעשה דויגלה דמזורע דמי לאו דהקפת הראש: (טוואלטרין
למיכתב וקנו ווראשן) דלי כתב רחמנא וקנו ולא כתב ראשו ה"א
דהקפת כל הראש ולא שמהי הקפת דעיקר ואסור הקפת דכתיב
לא תקפו פאת ה"א היינו דוקא כשטעל הפאות לצד כדאמר בעלמא

אחו היא הקפה זה המשהו לעדיו
לחמורי אזו ופדחמו פי' יעלעם הוא
השער הרניו וגל' סמוך לאזנים
ומתאחזי חלקו הוא ואין שם שער
וכן כפדחמו אין שער וכשנטול אחסם
שעלעיו דהיינו פתח הראש יהיה
חלק שער' נמצא שהוא שוה לחמורי
ואזינו ופדחמו ובכא כ"ע מרדו שהוא
כלאו ופליגי במנלה כל הראש וגם

הפאות דליכא למ"ד שמה הקפה ואיכא למ"ד נא שמה הקפה:
להבי כבד רחמנא ראשו. לגלות לו דהקפת כל הראש שמה הקפה
 כיון דדחי עשה דגילול ראשו ללא דהקפה ש"מ דהקפה היא:
ואי כבד רחמנא ראשו ה"מ משמע תרתי. כלומר אף כי יש משמע
 תרתי דמשמע דעשה דחי לא תעשה ומשמע נמי דהקפת כל
 הראש שמה הקפה [ואתמ'ן] כבער לא דעינין שיהא גילול דמזער
 דוקא כבער שמה האקפת פלח ראש חייב אפילו כמספרים שלא
 כבער שלא הוכר מער בקרא פלח לא תקפוי תמחא: כבד רחמנא
 וקטן. מינה דרשי רבנן לעיל דתגלחת דמזער דוקא כבער הלכך צריכי
 תרתי ראשו חוקט ואי קשיא לרבנן היכא יהוה נזיר ומזער דליכא
 בראשו דנזיר מרי לאוין ועשה ולא דמער לא יעצור ועשה גבול פרע
 ולא דמער מנא להו לרבנן דדחי עשה דגילול דמזער על האו
 וי"ל הכל נפקא להו מראשו דמקרא מלא דכל המבול ב"א שנה לא
 נזיר ולא שנה אינו נזיר ועוד חייב גבלי לן בוקט דדחי עשה דגילול
 לא ועשה כדכתיב ואלה השחתת וקטן ועשה קדושתו תחיה' הוא הדין
 שיהיה ב' לאוין ועשה דאין סברא להו כל חלקין ב' לאוין לשי' לאוין
 ותרתי איכא מנא להוין [והנזירי' בלא חילול דיו לאו איכא]

לשני לאוין ואע"ג דלאו ופעא [דכתיב] אינו שיה בכל ה"י לאו ו
הקפס: ולקמן בפרק שני נזכר (ס) חשיב לאו דמייר שיה בכל ועבד
חמי שכן ישי בשאלה ונ"ל כיון דמוקד ראשו לראשו דמייר ולת
ממיר דמייר חו [וקטן] לר"א גרש גלוט דמי לאו דכתיב השהתם
לראשו דמייר שכן ישי בשאלה ועוד מה לכתוב שכן ריבה הכת
לכתוב וקט ושלטון הראשו דכא* אטורין לר"א לחגמורין לן דמנ
השתא [1] (פ"ק) משמע הכא כסוגיא דרין דהשתא דכא הו
חיל' של שיש בוקן משל"ל בראש ובראש משל"ל בראש שכן
חייב שמים אחת ללדיעא מבאן ואחת ללדיעא מבאן ואינו חייב עד שיה
לאחוריא אטור ופדחתו גמי הייט כעין פער אפילו במספרים והיה
בזכור דאטור אטור טוך ימי נזכר ואף במספרים למ"ד עת' לר
דמיר והוקן אסור לכל ראש וחי בפרק חמי אירי איר מול לר
שאנים מירין ומיהו צריך ליהרר של לטול פחת הראש אפילו במס

לשיר גדענין הרבה שערות: ור"מ דאחי עשורדחי לא תעשה
דמה להקן שכן לאו שאינו שיה בכל הוא בלאו דוקנו ודאחי בנשים
דעשה דחי לא תעשה ואומר הר"ק דעשה"ה פירין לר"א דמוק לא ראי
לא מני לאומי לקרא דראשו ללא תעשה ועשה אלא בלאו גירדא וי
לעמוענין דהקפת כל הראש שמה הקפת ווקו לאשמועין דלשויין לאו
שמה הקפת קמ"ל ראשו. ובחוספות אחרונה תפרש הכי לר"א עשה
גדילוח לאו ועשה דכתיב לאו דוקו ועשה קדושים דעשה"ה אלאם פשוט
בבבן לוקמיה בוקן דישרל דמאורע ולאשמועין דעשה גדילוח דמאורע
ועשה דכתיב קדושים"י דשלאם לרבנן דמוקמי ראשו דמאורע למימר
לאו דפסח וקו והלקן וישרל וכו' והר"ם אמר דלרבנן ניהא דמאורע
לאו ועשה שאני שיה בכל תמיה ענין ללאו הסוד בכל לאו תמיה
דיחא למימר [מבשר] נפקא ליה וכו' תמא הסוגיא חלוקה ריש שני
ראש גירדא לאשמועין דהקפת כל הראש שמה הקפת ובתר הכי כ"ל
הש"ס הכי אמ"ל דשיר נפקא ליה דעשה דוחה לא תעשה מגדילוח
שקלי"ה ע"כ"י דהא לשיר נפקא דעשה דוחה לא תעשה בלא אי
ניירין דהא לר"א דמוק ראשו לגיור מאורע וגם וקט אחא לטון אי גמר
כ"ל ע"כ דנפקא ליה דעשה דוחה ל"ם גירדא בכל לאו כה"י דאי לא
לאו ודקפת דמיר אלא לאו דקפת גירדא וזאלא דק"ל השאם לרש"י
למפרש דפרשיתו סמכת יבמות (דף וס) ומה לטון שכן אינו
וואתו דעשה דחי לא תעשה הסוד בכל מגילוח: [ל"ה עמוד"ה]
דכלאים ובה"י ניהא ברש"י סמכת יבמות לא מני הש"ס למיפטר
לרבנן דדחי בלא גדילים וסכתא ניהא ליה"י²¹ דסוגיא דשעמחין יבמות
ליבא לאומי דעשה דוחה לא תעשה בלא שני ענין [אח"כ] ע"ה ריש

א מ' פ"ו מהל' נזירות הלכה נז' יצ"ג מהל' נצית הל' י פ"ו מהל' ינוס הל' י פ"א מהל' מילה הל' ט פ"י מהל' עומאה נרעם הל' א סתנ עשין כח י"ז ע"י א סנ רמז ספיק א:

תורה אור השלם

לא תלבש שעטנז
צמר ופשתים יחד
גדלים תעשה לך על
ארבע כנפות כסותך
אשר תכסה בה
דברים כב יא, יב

נוסחת הריב"ן

(ז) בכ"י מתוב כאן גליון.
העק כ"ו: (ב) כדמפורש כ"ו
מפי המורה:

זגהות התוספות

[illegible]

פי' הרא"ש

[illegible]

א. חילי צ"ל והא דמניח בחוסמחא חייב שמים, וד"ה בתוס' ד"ה השתא:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones